

MAKTABGACHA TA'LIM TASHKILOTLARIDA RIVOJLANISH MARKAZLARIDA TA'LIMYIY FAOLIYAT JARAYONIDA AXBOROT- KOMMUNIKATSIYA TEXNOLOGIYALARI

Xalkuziyeva Dilnoza Baxodirovna
Maktabgacha ta'lim kafedrası o'qituvchisi

Annotatsiya: Ushbu maqolada maktabgacha ta'lim tashkilotlarida rivojlanish markazlarida ta'limiy faoliyatni tashkil etishda axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan (AKT) samarali foydalanish masalalari yoritilgan. AKT vositalari orqali bolalarning bilish faolligini oshirish, ularning ijodiy, mantiqiy va mustaqil fikrlash qobiliyatlarini rivojlantirish imkoniyatlari tahlil etilgan. Shuningdek, maqolada rivojlanish markazlarida AKTdan foydalanishning pedagogik ahamiyati, innovatsion yondashuvlari va amaliy qo'llash usullari bayon qilingan.

Kalit so'zlar: maktabgacha ta'lim, rivojlanish markazlari, ta'limiy faoliyat, axborot-kommunikatsiya texnologiyalari, AKT vositalari, interaktiv metodlar, innovatsion pedagogika, bolalar rivoji, raqamli ta'lim, didaktik vositalar.

ИНФОРМАЦИОННО-КОММУНИКАЦИОННЫЕ ТЕХНОЛОГИИ В ПРОЦЕССЕ ОБРАЗОВАТЕЛЬНОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ В ЦЕНТРАХ РАЗВИТИЯ ДОШКОЛЬНЫХ ОБРАЗОВАТЕЛЬНЫХ ОРГАНИЗАЦИЙ

Халкузиева Дилноза Баходировна
Преподаватель кафедры дошкольного образования
Кокандский государственный университет

Аннотация: В данной статье рассматриваются вопросы эффективного использования информационно-коммуникационных технологий (ИКТ) в организации образовательной деятельности в центрах развития дошкольных образовательных организаций. Проанализированы возможности повышения познавательной активности детей, развития их творческого, логического и самостоятельного мышления с использованием ИКТ. Также освещены педагогическое значение, инновационные подходы и практические методы применения ИКТ в центрах развития.

Ключевые слова: дошкольное образование, центры развития, образовательная деятельность, информационно-коммуникационные технологии, ИКТ, интерактивные методы, инновационная педагогика, развитие детей, цифровое образование, дидактические средства.

Kirish: Hozirgi globallashuv va raqamli texnologiyalar jadal rivojlanayotgan davrda ta'lim tizimini modernizatsiya qilish dolzarb masalalardan biri hisoblanadi.

Ayniqsa, maktabgacha ta’lim tizimida zamonaviy pedagogik yondashuvlarni joriy etish orqali bolalarning har tomonlama rivojlanishini ta’minlash muhim ahamiyat kasb etadi. Shu nuqtai nazardan, rivojlanish markazlarida ta’limiy faoliyatni samarali tashkil etishda axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan (AKT) foydalanish bugungi kunning ustuvor yo‘nalishlaridan biri sifatida qaralmoqda. Maktabgacha ta’lim tashkilotlarida rivojlanish markazlari bolalarning individual qobiliyatlarini aniqlash, mustaqil fikrlashini rivojlantirish va ijodiy salohiyatini oshirishga xizmat qiladi. Ushbu jarayonda AKT vositalaridan foydalanish bolalarda bilim olishga qiziqishni oshiradi, vizual va interaktiv muhit orqali ularning bilish faoliyatini faollashtiradi. Tadqiqotlar shuni ko‘rsatadiki, interaktiv texnologiyalar asosida tashkil etilgan ta’limiy faoliyat bolalarning eslab qolish darajasini oshiradi hamda ularning mantiqiy fikrlash ko‘nikmalarini rivojlantirishga ijobiy ta’sir ko‘rsatadi.¹ Zamonaviy ta’lim jarayonida AKTdan foydalanish pedagoglarga ham keng imkoniyatlar yaratadi. Jumladan, elektron didaktik materiallar, multimediali vositalar va interaktiv dasturlar orqali ta’lim mazmunini boyitish, darslarni qiziqarli va samarali tashkil etish mumkin. Bu esa ta’lim sifatini oshirish bilan birga, bolalarning mustaqil o‘rganish ko‘nikmalarini shakllantirishga xizmat qiladi.²

Asosiy qism. Maktabgacha ta’lim tashkilotlarida rivojlanish markazlari bolalarning har tomonlama rivojlanishini ta’minlovchi muhim pedagogik muhit hisoblanadi. Ushbu markazlarda tashkil etiladigan ta’limiy faoliyat jarayoni bolalarning yosh xususiyatlari, individual qobiliyatlari va qiziqishlariga mos ravishda olib boriladi. Zamonaviy ta’lim tizimida esa mazkur jarayonni yanada samarali tashkil etishda axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan (AKT) foydalanish muhim ahamiyat kasb etmoqda. AKT vositalari maktabgacha yoshdagi bolalar uchun vizual, eshitish va kinestetik idrokni bir vaqtning o‘zida faollashtirish imkonini beradi. Masalan, multimediali taqdimotlar, interaktiv o‘yinlar va elektron didaktik materiallar orqali bolalarda bilimlarni qabul qilish va mustahkamlash jarayoni osonlashadi. Tadqiqotlar shuni ko‘rsatadiki, maktabgacha yoshdagi bolalarda axborotni ko‘rgazmali va interaktiv shaklda taqdim etish ularning bilish faolligini sezilarli darajada oshiradi hamda uzoq muddatli xotirada saqlanishiga yordam beradi.³

Rivojlanish markazlarida AKTdan foydalanishning yana bir muhim jihati — bolalarning mustaqil fikrlash va muammo yechish ko‘nikmalarini shakllantirishdir. Interaktiv dasturlar va ta’limiy ilovalar orqali bolalar mustaqil ravishda topshiriqlarni bajarishga, xatolarini tahlil qilishga va to‘g‘ri yechim topishga o‘rganadilar. Bu esa ularda mantiqiy tafakkur, tahlil qilish va xulosa chiqarish ko‘nikmalarini rivojlantiradi.⁴ AKTdan foydalanish pedagogik jarayonni individuallashtirish imkonini beradi. Har bir bolaning rivojlanish darajasi turlicha bo‘lganligi sababli, AKT vositalari yordamida differensial yondashuvni amalga oshirish mumkin. Masalan, turli darajadagi topshiriqlarni taqdim etuvchi elektron platformalar orqali har bir bola o‘z imkoniyatlariga mos ravishda bilim oladi. Bu esa ta’lim samaradorligini oshirishga xizmat qiladi.⁵

¹ Babayeva D.R. Nutq o‘stirish nazariyasi va metodikasi. – Toshkent: Pedagogika, 2020.

² UNESCO. ICT in Early Childhood Education. – Paris: UNESCO Publishing, 2018.

³ Babayeva D.R. Nutq o‘stirish nazariyasi va metodikasi. – Toshkent: Pedagogika, 2020.

⁴ Vygotskiy L.S. Psixologiya razvitiya rebenka. – Moskva: Pedagogika, 2019.

⁵ O‘zbekiston Respublikasi Maktabgacha ta’lim vazirligi. Ilk va maktabgacha yoshdagi bolalar rivojlanishiga qo‘yiladigan davlat talablari. – Toshkent, 2020.

Maktabgacha ta’lim tizimida AKTdan foydalanishning yana bir muhim afzalligi — pedagog faoliyatining samaradorligini oshirishdir. Tarbiyachilar elektron resurslar, multimediali vositalar va interaktiv metodlar yordamida ta’lim jarayonini yanada qiziqarli va samarali tashkil etish imkoniyatiga ega bo’ladilar. Shu bilan birga, AKT pedagoglarga ta’lim jarayonini rejalashtirish, monitoring qilish va natijalarni tahlil qilishda ham yordam beradi.⁶ Biroq, rivojlanish markazlarida AKTdan foydalanishda ayrim muammolar ham mavjud. Jumladan, barcha maktabgacha ta’lim tashkilotlarida texnik vositalarning yetarli darajada ta’minlanmaganligi, pedagoglarning AKT bo’yicha malakasi yetarli emasligi hamda metodik qo’llanmalar yetishmasligi ushbu jarayonning samaradorligiga salbiy ta’sir ko’rsatmoqda. Shu bois, AKTdan samarali foydalanish uchun pedagoglarning malakasini oshirish, zamonaviy texnik bazani mustahkamlash va metodik ta’minotni takomillashtirish zarur hisoblanadi.⁷ Maktabgacha ta’lim tashkilotlarida rivojlanish markazlarida AKTdan foydalanish bolalarning intellektual, ijodiy va shaxsiy rivojlanishiga ijobiy ta’sir ko’rsatadi. Shu bilan birga, bu jarayon ta’lim sifatini oshirish, pedagogik yondashuvlarni modernizatsiya qilish va ta’lim tizimini zamonaviy talablar asosida rivojlantirishga xizmat qiladi.

Xulosa Maktabgacha ta’lim tashkilotlarida rivojlanish markazlarida ta’limiy faoliyatni samarali tashkil etishda axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan foydalanish muhim pedagogik ahamiyatga ega. AKT vositalari orqali bolalarning bilish faolligi oshadi, ularning mantiqiy, ijodiy va mustaqil fikrlash qobiliyatlari rivojlanadi hamda ta’lim jarayoni yanada qiziqarli va samarali tashkil etiladi. AKTdan foydalanish ta’lim jarayonini individuallashtirish, har bir bolaning imkoniyatlarini inobatga olish va zamonaviy pedagogik yondashuvlarni joriy etishga xizmat qiladi. Bu esa maktabgacha ta’lim sifatini oshirishda muhim omil hisoblanadi. Rivojlanish markazlarida AKTdan samarali foydalanish uchun pedagoglarning malakasini oshirish, zamonaviy texnik vositalar bilan ta’minlash va metodik qo’llanmalarni takomillashtirish zarur. Mazkur yo’nalishda tizimli ishlar olib borish orqali maktabgacha ta’lim tizimini yanada rivojlantirish va uning samaradorligini oshirish mumkin.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Babayeva D.R. Nutq o’stirish nazariyasi va metodikasi. – Toshkent: Pedagogika, 2020.
2. O’zbekiston Respublikasi Maktabgacha ta’lim vazirligi. Ilk va maktabgacha yoshdagi bolalar rivojlanishiga qo’yiladigan davlat talablari. – Toshkent, 2020.
3. Polat E.S. Sovremennye pedagogicheskie i informatsionnye texnologii v sisteme obrazovaniya. – Moskva, 2017.
4. UNESCO. ICT in Early Childhood Education. – Paris: UNESCO Publishing, 2018.
5. Vygotskiy L.S. Psixologiya razvitiya rebenka. – Moskva: Pedagogika, 2019.

⁶ UNESCO. ICT in Early Childhood Education. – Paris: UNESCO Publishing, 2018.

⁷ Polat E.S. Sovremennye pedagogicheskie i informatsionnye texnologii v sisteme obrazovaniya. – Moskva, 2017.